

Změnový list DMF pro digitalizaci zvukových dokumentů 1.0

(seznam změn oproti DMF pro digitalizaci zvukových dokumentů,
verzi 0.5 pro gramofonové desky a verzi 0.3 pro fonografické válečky z 10. října 2022)

- sjednoceny stávající DMF pro zvukové dokumenty do jednoho dokumentu, včetně rozdílných formulací v textu a formátování
- v celém dokumentu doplněny specifikace pro zvukové disky a zvukové dokumenty bez nosiče
- aktualizováno logo a odkazy, opraveny drobné chyby v textu
- části definované samostatně pro AACR2 a RDA sloučeny na všech úrovních do jednoho předpisu, pro informace týkající se RDA zachováno rozlišení červenou barvou
- upravena struktura kapitol dokumentu; kapitola METS část <structLink> přesunuta mezi hlavní kapitoly; historie verzí přesunuta na konec dokumentu
- standard MODS byl aktualizován na verzi 3.8
- v celém dokumentu změněno názvosloví pro hlavní mets z „main_mets“ na „mets“
- v kap. 1.1 sladěna formulace s ostatními DMF a doplněn odkaz a citace pro typ „zvukový dokument“; přidána informace o Pravidlech pro popis zvukových dokumentů
- v kap. 1.2 aktualizovány odkazy na nový web NK ČR a kontakt na zástupce Národního muzea
- v kap. 1.4 opraven nefunkční odkaz na CopyrightMD, změněna verze MODS z 3.6 na 3.8 a k verzi ALTO 3.1 doplněna verze 4.4, včetně odkazů na novou verzi schématu; doplněn identifikátor číslo ČNB; přeskupeno pořadí identifikátorů
- v kap. 1.5 doplněna definice pro PSP balíček a aktualizována definice SIP balíčku
- v kap. 1.6 sloučen výklad termínů „zvuková kolekce“ a „zvukový dokument“, „skladba“ a „zvuková nahrávka“ a „část skladby“ a „zvuková stopa“
- v kap. 2 doplněny chybějící povinnosti pro výstupy digitalizace
- v kap. 3 zřehledněna granularita metadatového záznamu, názvy úrovní sjednoceny s názvy v celém dokumentu; popis zvukového dokumentu obohacen o popis z kapitoly 7.3; pro úroveň přílohy zohledněny další možné typy příloh dle Pravidel popisu; doplněn odkaz do Pravidel popisu
- v kap. 4 informace seříděny a přepsány do úrovní dle ostatních DMF, doplněno číslo ČNB; sjednoceno mapování z polí MARC 21 a terminologie názvů identifikátorů napříč dokumentem
- v kap. 5 v tabulce upraveny povinnosti pro případ zvukových dokumentů bez nosiče; upravena formulace v textu „metadata ve svém vlastním souboru“
- v kap. 5.1 odstraněna tabulka pro soubor info.xml (přesunuta nově jako kap. 7.1); kapitola 5.12 přejmenována na soubor MD5 místo dosavadního checksum (sjednocení DMF)
- v kap. 6 Pojmenování SIP balíčku odstraněna možnost použití čárového kódu pro pojmenování balíčku a souborů; upraveny pokyny pro pojmenování balíčku, složek a souborů (pomlčka nahrazena spojovníkem); upraveno uvedení letopočtu z YYYY na RRRR dle ostatních DMF
- jako kap. 7.1 doplněna tabulka pro metadata souboru info.xml (původně kap. 5.1); následující kapitoly přečíslovány na 7.2–7.9; v elementu <metadataaversion> doplněna aktuální verze 1.0 do povolených hodnot; v elementu <validation> u jeho atributu *version* upravena povinnost z MA na M a povinnost uvedení identifikátoru vyjádřena vlastním řádkem s povinností M; v elementu <titleid> a jeho atributu *type* sjednocen popis tak, aby bylo jasné, k čemu element slouží, které identifikátory se do něj povinně či volitelně uvádějí a z jaké konkrétní úrovně se přebírají (viz [GH #227](#)); v elementu <itemlist> u jeho dceřiného elementu <item> upraven příklad plnění; vlastní řádek přidán také pro odkaz na soubor MD5
- v kap. 7.2 v kořenovém elementu <mets> doplněn příklad plnění atributu LABEL a doplněny nové hodnoty „audio disc“ a „digital audio“ v atributu TYPE

- v kap. 7.4 Obecná pravidla pro bibliografická metadata doplněna informace k převádění interpunkce standardního bibliografického popisu (ISBD) do MODS dle instrukcí [standardu MODS](#) a informace k případným bílým znakům
- v kap. 7.4 doplněn popis elementu <dmdSec> a upřesněny pokyny pro zápis číselných hodnot ID na všech úrovních (sladěno číslování _0001/_XXXX); v elementu <mdWrap> změněna povinnost z O na M u atributů MIMETYPE a MDTYPEVERSION (sjednocení DMF); pro MDTYPEVERSION doplněna hodnota a informace, že číslo verze DC se neuvádí
- v kap. 7.4 doplněn nadpis Pokyny pro tvorbu identifikátorů ID; zpřesněny pokyny, aby bylo zřejmé, že číslo v identifikátoru specifikuje pořadí „v rámci balíčku“, nikoli průběžně mezi několika balíčky (identifikátory stejné úrovně tedy začínají vždy od čísla _0001); doplněna legenda pro čtení specifikace a barevné kódování (sjednocení DMF)
- dle odstavce Barevné kódování opraveno v celém dokumentu podbarvení buněk s elementy a atributy s povinností M nebo MA; odstraněny informace týkající se zdvojování předpisu pro RDA

VŠECHNY ÚROVNĚ

- na všech úrovních doplněn v elementu <mods> atribut *version* s hodnotou "3.8"
- zpřesněn popis elementu <titleInfo> a jeho dceřiných elementů; sjednoceno mapování dceřiných elementů do jednoho <dc:title> dle doporučení LOC s použitím interpunkce ISBD
- v elementu <name> doplněn chybějící atribut *usage* (O); u dceřiného elementu <namePart> odstraněna poznámka k zápisu životopisných dat autora (regulární výraz RRRR-RRRR) nereflexující širší možnosti katalogizačního zápisu; u dceřiného elementu <nameIdentifier> zvýšena povinnost z RA na MA; u dceřiného elementu <roleTerm> zvýšena povinnost na M (sjednocení DMF), jedná se o jediný vnořený subelement elementu <role>; dle MODS 3.8 doplněn dceřiný element <alternativeName> (O) se subelementem <namePart> (M) pro zachycení alternativního jména
- v elementu <dateIssued> v atributu *qualifier* doplněny další možné hodnoty "inferred" a "questionable "
- na úrovních SOUNDRECORDING, SOUNDPART a SUPPLEMENT v elementu <recordInfo> u jeho dceřiného elementu <recordContentSource> doplněn chybějící atribut *authority* (R); na úrovních SOUNDCOLLECTION, SOUNDRECORDING a SUPPLEMENT v dceřiném elementu <languageOfCataloging> v subelementu <languageTerm> zvýšena povinnost z R na M (jediný možný obsah nadřazeného elementu) a doplněn atribut *type* (R) s hodnotou "code"

ZVUKOVÝ DOKUMENT (SOUNDCOLLECTION)

- v elementu <titleInfo>
 - v atributu *type* zpřesněn popis hodnot
 - v elementu <nonSort> doplněna informace o ponechání mezery a mapování z MARC 21 pro znaky vyloučené z názvu
- v elementu <name> v dceřiném elementu <etal> doplněna v popisu informace o neopakovatelnosti elementu a zohledněn nový element <alternativeName>
- doplněn opakovaný element <genre> (MA) sloužící pro převod hodnot z polí MARC 21 s mapováním <dc:type> a s atributem *authority* (R) s hodnotou "czenas" při použití Souboru věcných autorit NK ČR
- v elementu <originInfo> doplněna informace o opakovatelnosti elementu a subelementů

- v elementu <place> odstraněno nadbytečné mapování do <dc:coverage>; u dceřiného elementu <placeTerm> opraveno dle LOC nesprávné mapování <dc:coverage> na <dc:publisher>
- dle MODS 3.8 doplněn nový element <agent> s povinností MA, který s příslušnými subelementy plně nahrazuje element <publisher>, obsahuje elementy <namePart> (M) a <role> (MA) s dceřiným elementem <roleTerm> (M); mapování <dc:publisher> zachováno u elementu <namePart>
- v elementu <dateIssued> upravena formulace tak, aby bylo jasné, že <dateIssued> se použije vždy, ostatní elementy pak tehdy, pokud je lze plnit; v atributu *qualifier* doplněny hodnoty "inferred" a "questionable" (tj. hodnoty přípustné dle LOC)
- v elementu <dateOther> doplněna možnost zápisu dočasného a současného/posledního údaje včetně mapování, v atributu *type* doplněny hodnoty "intervening" a "latest"
- v elementu <issuance> doplněno mapování a informace, že v případě vícenásobného výskytu <originInfo> je pro každý další výskyt element <issuance> nepovinný
- v elementu <physicalDescription>
 - v elementu <form> opravena hodnota převzatá z kontrolovaného slovníku pro pole 338 z chybného "audiodisc" na správnou hodnotu "audio disc"
 - doplněn nový nepovinný element <internetMediaType> pro možnost uvedení typu elektronického formátu
 - v elementu <extent> doplněna informace z LOC o opakování elementu a příklady
- doplněn chybějící element <language> (M), s atributem *objectPart* (MA) a dceřiným elementem <languageTerm> (M) s atributy *type* (M) a *authority* (M)
- v elementu <note> doplněn seznam doporučených hodnot plnění atributu *type* (viz [GH #208](#))
- doplněn opakovaný element <note> (MA) pro uvedení způsobu získání dokumentu do fondu (povinný výtisk) s atributem *type* (M) s hodnotou "acquisition"
- doplněn chybějící element <subject> dle úrovně SOUNDRECORDING
- v elementu <note> u atributu *type* doplněn odkaz na seznam doporučených používaných hodnot dle LOC (viz [GH #208](#))
- předpis pro MDT a Konspekt sloučen do jednoho elementu <classification> se zachováním povinnosti R a atributů *authority* (M) a *edition* (MA), přičemž atribut *edition* se povinně uvede pouze při převodu hodnoty z pole 072 \$a; doplněny další možné hodnoty dle LOC
- u elementu <relatedItem> připojena informace k zápisu a mapování edic z bibliografického záznamu z polí 490 a 830; v atributu *type* (R) doplněn odkaz na předepsané hodnoty dle LOC
- v elementu <identifier> doplněna hodnota "ccnb " pro možnost uvedení čísla ČNB (MA) a "accession" pro přírůstkové číslo
- v elementu <location>
 - v elementu <physicalLocation> opraveno mapování MARC 21, místo pole 040 má být použita hodnota z pole 910; upraven popis a rozšířeny možné hodnoty o identifikační číslo osoby a kód archivu; v atributu *authority* doplněny příslušné hodnoty "ICO" a "NARP" (viz [GH #111](#))
 - doplněn element <url> (O) pro uvedení lokace elektronického dokumentu
- v elementu <recordInfo>
 - v elementu <descriptionStandard> sjednocena povinnost pro AACR2 i RDA na M
 - v elementu <recordContentSource> doplněno mapování z MARC 21 (viz [GH #230](#)); u atributu *authority* změněna hodnota "marcorg" na používanou hodnotu "siglaADR"

SKLADBA (SOUNDRECORDING)

- v elementu <titleInfo> doplněna v atributu *type* další možná hodnota "abbreviated"
- odstraněno nadbytečné mapování v elementech a attributech, kde se na této úrovni nevyužije
- doplněn opakovaný element <genre> (R) pro zápis hodnoty specifického žánru skladby
- v elementu <originInfo> odstraněn atribut *eventType* a dceřiný element <issuance> (na této úrovni se nevyužije)
 - v elementu <place> v jeho dceřiném elementu <placeTerm> opraveno dle LOC nesprávné mapování <dc:coverage> na <dc:publisher>
- v elementu <language> snížena povinnost z M na MA (pro možnost, že skladba nemusí vůbec obsahovat zpěv) a odstraněn atribut *objectPart* (na této úrovni se nevyužije)
- v elementu <physicalDescription> v elementu <extent> zpřesněna možnost zápisu hodnot
- v elementu <tableOfContents> odstraněn atribut *displayLabel* (na této úrovni se nevyužije)
- v elementu <subject>
 - u atributu *authority* upraven popis mapování z MARC 21; u subelementů <topic> a <geographic> doplněn atribut *valueURI* pro možnost zápisu odkazu do databáze autorit s využitím identifikátoru věcné autority
 - v elementu <geographic> doplněno mapování <dc:subject>
 - z úrovně elementu <name> přesunuto mapování DC na úroveň jeho dceřiného elementu <namePart>
 - v elementu <topic> snížena povinnost z M na R; u dceřiného elementu <namePart> zvýšena z R na M a u elementu <nameIdentifier> z RA na MA (sjednocení DMF)
 - doplněn element <geographicCode>, který se v digitalizaci používá
 - odstraněn nadbytečný element <genre>
- odstraněn element <classification> který se na úrovni skladby nepoužívá
- v elementu <identifier> doplněna hodnota pro identifikátor ISRC (MA) a odstraněna hodnota pro EAN, který se přiděluje pouze celému nosiči nebo vydání jako celku

ČÁST SKLADBY (SOUNDPART)

- odstraněno mapování v elementech a attributech, ve kterých se na této úrovni nevyužije
- v elementu <mods> v atributu *ID* opravena formulace, jedná se o pořadové číslo v rámci zvukového dokumentu, nikoli skladby
- v elementu <titleInfo>
 - v atributu *type* doplněny chybějící hodnoty a dceřiný element <subTitle> (MA)
 - v elementu <title> doplněna informace v případě neexistujícího názvu části skladby
 - v elementu <partName> zpřesněn popis elementu
- v elementu <name> zvýšena povinnost z RA na MA; v dceřiném elementu <role> u subelementu <roleTerm> zvýšena povinnost atributu *authority* z R na M
- v elementu <identifier> doplněna hodnota pro identifikátor ISRC (MA)

PŘÍLOHA (SUPPLEMENT)

- odstraněno mapování v elementech a attributech, ve kterých se na této úrovni nevyužije
- v elementu <titleInfo>
 - doplněn dceřiný element <nonSort> (O)
 - v elementu <title> zvýšena povinnost v elementu z MA na M, zpřesněno plnění elementu a doplněn odkaz na Pravidla popisu

- v elementu <subTitle> zvýšena povinnost z O na MA
- v elementu <name> zvýšena povinnost z RA na MA
 - v elementu <role> u subelementu <roleTerm> zvýšena povinnost atributu *authority* z R na M
- v elementu <typeOfResource> doplněn odkaz na povolené hodnoty v Pravidlech popisu
- v elementu <genre> doplněn odkaz na povolené hodnoty v Pravidlech popisu
- doplněn opakovaný element <genre> (R) pro případ zápisu hodnoty specifického žánru
- v elementu <language> snížena povinnost z M na MA
- v elementu <relatedItem> upraven popis a snížena povinnost elementu z M na R
 - u atributu *type* doplněn odkaz na předepsané hodnoty dle LOC
 - odstraněn element <genre> nelze u něj nastavit předepsaná hodnota
 - v elementu <identifier> upraven popis, v atributu *type* ponechána hodnota "uuid" a možnost zápisu dalšího identifikátoru

TECHNICKÁ A ADMINISTRATIVNÍ METADATA

- doplněna informace o povinném plnění hlavičky vedlejších souborů METS (viz [GH #68](#))
- v příkladech služeb vhodných k plnění technických metadat opraven JHOVE2 na JHOVE
- v kap. 7.5 v části <amdSec>
 - v atributu ID pro část <techMD> zpřesněn popis a doplněna poznámka zohledňující možnost identifikovat více než jeden původní smazaný soubor (viz [GH #228](#))
 - u vnořeného elementu <mdWrap> v atributu MDTYPE změněna podle kontrolovaného [slovníku METS](#) chybná hodnota "AES57" na správnou hodnotu "OTHER" a doplněn odpovídající atribut OTHERMDTYPE s hodnotou "AES57"; doplněn atribut MIMETYPE (M) s hodnotou "text/xml"

PREMIS OBJECT

- v elementu <preservationLevel> zvýšena povinnost z MA na M (sjednocení DMF)
- v elementu <objectCharacteristics> upraveny příklady plnění
 - v elementu <formatName> nahrazena hodnota "audio/wave" za "Broadcast WAVE"
- v elementu <formatVersion> nahrazena hodnota "PCMWAFFORMATEX" za "2 PCM Encoding" a přidáno plnění elementu v případě formátu TIFF (viz [GH #135](#))

PREMIS EVENT

- v elementu <eventDetail> odstraněna hodnota "derivation/UC_creation" (viz [GH #62](#))

TECHNICKÁ METADATA PRO ZVUKOVÉ SOUBORY AES57 (DIGITÁLNÍ DOKUMENT)

- doplněny chybějící povinnosti dle standardu
- v elementu <use> přidána do atributu *useType* další možná hodnota "ORIGINAL_MASTER" pro popis *source_audio*
- doplněn element <fileChecksum> pro zápis kontrolního součtu celého souboru, s dceřinými elementy <checksumValue> (M), <checksumKind> (M) a <checksumCreateDate> (M)
- v elementu <soundDataChecksum> doplněny chybějící dceřiné elementy <checksumValue> (M), <checksumKind> (M) a <checksumCreateDate> (M)
- v elementu <face> v jeho dceřiném elementu <region> odstraněna chybně uvedená hodnota "Waveform_Audio" v atributu *formatRef*

- v elementu <formatList> u subelementu <formatRegion> opravena povinnost z 0-n na 1-n

TECHNICKÁ METADATA PRO ZVUKOVÉ SOUBORY AES57 (ANALOGOVÝ DOKUMENT)

- zpřesněn úvodní popis kapitoly; doplněny chybějící a opraveny stávající povinnosti dle standardu AES57
- u všech atributů *unit* opravena chybně zapsaná jednotka "MILIMETRES" na správnou hodnotu "MILLIMETRES"
- v elementu <audioObject> u jeho atributu *analogDigitalFlag* doplněna hodnota "PHYS_DIGITAL" pro zvukové disky
- v elementu <format> opravena chybně zapsaná hodnota "other cylinder" na "other cylinder"
- v elementu <physicalProperties> barevně rozlišeny dceřiné elementy dle typu média – pro popis fyzických vlastností nosiče se analogicky použije element <analogDiscStructure> pro gramodesky, <cylinderStructure> pro fonoválečky a <opticalStructure> pro zvukové disky (ostatní nepodbarvené elementy lze použít pro všechny typy fyzických médií)
 - v elementu <substrateMaterialLayer> zvýšena povinnost z MA na M, v atributu *role* zvýšena povinnost z O na M a uvedena doporučená hodnota "SUPPORT_LAYER"
 - v elementu <fillerLayer> v atributu *role* uvedena doporučená hodnota "SUPPORT_LAYER"
 - v elementu <surfaceLayer> zvýšena povinnost z O na MA a v atributu *role* uvedena doporučená hodnota "DATA_LAYER"
- v elementu <face>
 - v elementu <timeline> zvýšena povinnost z O na M
 - v elementu <region> zvýšena povinnost jeho atributů *ID*, *formatRef* a *faceRef* z O na M a atributu *label* z R na M
- v elementu <formatList> v dceřiném elementu <formatRegion> doplněn chybějící povinný atribut *ownerRef* (M) pro soupis všech ID regionů

TECHNICKÁ METADATA MIX

- opraveny názvy elementů podle standardu MIX: <objectIdentifier> na <ObjectIdentifier>, <iccProfileURL> na <iccProfileURI>, <camerarSensor> na <cameraSensor>, <targetID> na <TargetID>
- v elementu <FormatDesignation> v elementu <formatName> opraven příklad „Image/jp2“ na správnou hodnotu „image/jp2“
- v elementu <formatVersion> přidáno plnění elementu v případě formátu TIFF (viz [GH #135](#))
- v elementu <byteOrder> odstraněna hodnota "middle (mix) endian", která neodpovídá standardu
- v elementu <SpecialFormatCharacteristics> v elementu <codestreamProfile> doplněna v příkladu další možná hodnota „P2“
- v elementu <cameraSensor> smazán chybný příklad "matrix" a doplněn výčet relevantních hodnot

METS ČÁST <FILESEC>

- v kap. 7.6.1 v odstavcích 4 a 5 pro obrazové soubory MC a UC opravena hodnota atributu MIMETYPE z "image/jpeg2000" na správnou hodnotu "image/jp2"

STRUKTURÁLNÍ METADATA

- v části 7.7.1 ve Vyjádření logické strukturální mapy doplněna na úrovni SUPPLEMENT v atributu LABEL nová hodnota "MICROGRAPH"
- v kap. 7.7.1 Vyjádření fyzické strukturální mapy v elementu <div> u atributů ORDERLABEL a ORDER zpřesněn popis, aby bylo jasně rozlišené reálné pořadí od natištěného čísla

OCR (ALTO XML a TXT OCR)

- doplněn odkaz na novou verzi ALTO, která bude nadále spravována v samostatném dokumentu dostupném na webu standardů

AUTORSKOPRÁVNÍ METADATA

- v celém dokumentu opraveno „autorsko-právní“ na pravopisně správné „autorskoprávní“
- v elementu <rightsMD> opraven příklad pro ID z "RIGHTS_VOLUME" na "RIGHTS_SOUNDRECORDING"
- v elementu <copyright> u elementu <general.note> zpřesněna formulace